

Keuzedeel mbo

Verdieping palliatieve zorg

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K1006

Penvoerder: Sectorkamer zorg, welzijn en sport
Gevalideerd door: Sectorkamer Zorg, welzijn en sport
Op: 12-06-2018

1. Algemene informatie

D1: Verdieping palliatieve zorg

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Ja ,
De kansen op de arbeidsmarkt zullen zeker groter worden. De verpleegkundigen en verzorgenden die het keuzedeel hebben gevolgd zijn beter gekwalificeerd om in te spelen op de huidige en toekomstige ontwikkelingen. Immers de verpleeghuiszorg van nu is, vergeleken met 5 jaar terug, complexer. De bewoners zijn grotendeels palliatief. Het vraagt om extra expertise, een omslag in denken en doen, in communicatie en attitude zowel richting de bewoner als ook de familie. Daarnaast sluit het keuzedeel aan bij het raamwerk en het kwaliteitskader palliatieve zorg dat vanaf 3 oktober 2017 beschikbaar is. Er zal gericht aandacht zijn voor de markering van de palliatieve fase, pro-actieve zorgplanning, het samenwerken in een integraal multidisciplinair team waar patiënt/cliënt/zorgvrager en naasten onderdeel van uitmaken. Er is verdieping van kennis en het toepassen van de kennis omtrent de meest voorkomende symptomen waaronder pijn, benauwdheid, vermoeidheid, etc. Daarnaast is er de verdieping over palliatieve sedatie en euthanasie. Kortom; zowel de (toekomstige) werknemers (extra kansen op de arbeidsmarkt) als de werkgevers (extra expertise en als zodanig inzetbaar in een brede context, waardoor tekorten worden gevuld) zijn positief over het keuzedeel.

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Relevantie van het keuzedeel

De complexiteit van de zorg neemt toe doordat mensen steeds ouder worden, langer thuis wonen en het schakelen met andere disciplines steeds belangrijker geworden is. Daarnaast is in de thuiszorg/hospice een toename van zorgvragers met psychiatrische problematiek. Hierdoor wordt binnen de verschillende branches (VVT, AGZ, GGZ en GHZ) expertise en een omslag in denken en doen van de beginnend beroepsbeoefenaar noodzakelijk. Met de vooruitgang van kennis, vaardigheden en techniek zijn de mogelijkheden om zorg te verlenen exponentieel toegenomen. Palliatieve zorg neemt daarom een prominente plek in. Iedere burger moet verzekerd zijn van goede palliatieve zorg op de gewenste plaats, op het juiste moment en de juiste zorgverleners. Door middel van dit keuzedeel is de beginnend beroepsbeoefenaar beter gekwalificeerd om in te spelen op de huidige en toekomstige ontwikkelingen. Door het volgen van het keuzedeel worden de kansen op de arbeidsmarkt vergroot doordat de beginnend beroepsbeoefenaar breder inzetbaar is in de zorg.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel omvat een verdieping voor de beginnend beroepsbeoefenaar over het verlenen van palliatieve zorg aan zorgvragers*. De beginnend beroepsbeoefenaar kan in de palliatieve zorg samenwerken met een integraal multidisciplinair team waar zorgvrager en naasten onderdeel van uitmaken. Ze verdiept zich op het gebied van kennis en het toepassen van de kennis omtrent de meest voorkomende symptomen waaronder pijn, benauwdheid, vermoeidheid, etc. Daarnaast omvat het keuzedeel een verdieping in kennis over en reflectie op ethische vraagstukken binnen de palliatieve zorg en communicatievaardigheden om met de zorgvrager in gesprek te gaan over de laatste levensfase.

*De term zorgvrager wordt gebruikt voor cliënt en patiënt.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verdiepend

2. Uitwerking

D1-K1: Verlenen van palliatieve zorg aan zorgvragers

Complexiteit

De beginnend beroepsbeoefenaar werkt regelmatig in midden tot hoog complexe situaties en kan inspelen op wisselende en onverwachte omstandigheden. Zij beschikt over kennis en vaardigheden om de zorgvrager passende palliatieve zorg te bieden en kan naasten begeleiden en ondersteunen in dit proces. Zo nodig voert ze in overleg met de zorgvrager doelgericht veranderingen door in de zorg. Haar werkzaamheden zijn wisselend van aard en ze kan haar handelen snel aanpassen en keuzes maken, afgestemd en in het belang van de zorgvrager. Zij krijgt te maken met onverwachte situaties waarbij de gezondheidstoestand van de zorgvrager snel veranderd, maar ook situaties waarbij zij samenwerkt met meerdere disciplines. Dit kan het werk vrij complex maken.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar voert haar werkzaamheden zelfstandig uit in afstemming met betrokkenen bij de zorgverlening. Zij werkt bij de uitvoering van haar werkzaamheden onder regie en eindverantwoordelijkheid van het (multidisciplinaire) team of van een leidinggevende. Zij lost zelfstandig knelpunten op en bespreekt knelpunten zo nodig met het (multidisciplinaire) team of haar leidinggevende. Wanneer nodig consulteert ze overige disciplines. Zij is verantwoordelijk voor haar eigen werkzaamheden met betrekking tot de palliatieve zorg van de zorgvrager

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft kennis van de vier fasen van palliatieve zorg
- heeft specialistische kennis van de meest voorkomende lichamelijke en psychische problemen in de palliatieve fasen
- heeft kennis van de sociale kaart gericht op palliatieve zorg
- heeft kennis van de actuele maatschappelijke ontwikkelingen en discussies over palliatieve zorg, zoals beslissingen rondom het levenseind, euthanasie, voltooid leven en palliatieve sedatie
- heeft kennis van de wet- en regelgeving t.a.v. beslissingen rondom levenseinde, euthanasie en palliatieve sedatie
- heeft kennis van de meest voorkomende gebruikte medicatie in relatie tot veelvoorkomende ziektebeelden en symptomen in de palliatieve fasen
- heeft kennis van methodieken en instrumenten om ethische en morele dilemma's te bespreken
- kan gebruik maken van meetinstrumenten, zoals de lastmeter, DOS-score etc.
- kan zorg ethische vraagstukken bespreken met zorgvrager en naasten
- kan (inter- en multidisciplinair) samenwerken en zorg afstemmen met collega's in de palliatieve (netwerk) zorg binnen haar eigen beroepsgrenzen
- kan omgaan met diversiteit binnen de palliatieve zorg
- kan omgaan met de meest voorkomende problemen in de sociale context, zoals het verschil tussen het proces van zorgvrager en het proces van de naaste(n)
- kan zingevingsproblematiek signaleren bij de zorgvrager en naasten
- kan de verschillende coping strategieën herkennen en hiermee omgaan
- kan andere betrokken zorgprofessionals inschakelen met betrekking tot palliatieve zorg

D1-K1-W1: Verleent palliatieve zorg aan zorgvragers

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar verleent palliatieve zorg passend binnen haar branche en signaleert tijdens de zorg lichamelijke of psychische veranderingen bij de zorgvrager. Zij gaat met de zorgvrager en naastbetrokkenen na wat hun wensen en behoeften zijn t.a.v. de zorg, ondersteuning en begeleiding. Ze beantwoordt vragen en geeft informatie over de verschillende mogelijkheden rondom de palliatieve zorg. Ze overlegt met collega's en deskundigen (multidisciplinaire team) over de wensen en behoeften van de zorgvrager en maakt afspraken over de rollen en taken in de zorg/ondersteuning voor de zorgvrager. De beginnend beroepsbeoefenaar ondersteunt de zorgvrager en diens naasten tijdens de palliatieve fase en past de zorg aan op de individuele zorgvrager en situatie. De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt, indien gewenst door de zorgvrager, ethische kwesties met de zorgvrager en naasten. Indien nodig schakelt ze hulp in van andere deskundigen.

Resultaat

De zorgvrager heeft palliatieve zorg op maat ontvangen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- gaat tijdig in gesprek met de zorgvrager om wensen en behoeften te inventariseren;
- bespreekt tijdig en regelmatig de wensen en behoeften van de zorgvrager en naastbetrokkenen t.a.v. de palliatieve zorg en ondersteuning;
- kan tijdig de palliatieve fasen signaleren om zo onnodige problemen in deze fasen te voorkomen;
- kan eventuele hiaten in palliatieve zorg signaleren;
- toont betrokkenheid en een professionele attitude;
- maakt duidelijke afspraken met zorgvrager, naasten en overige betrokkenen over de palliatieve zorg en ondersteuning;
- ondersteunt de zorgvrager en naastbetrokkenen op een passende wijze binnen de palliatieve zorg;
- betreft tijdig andere deskundigen bij de palliatieve zorg.

De onderliggende competenties zijn: Begeleiden, Samenwerken en overleggen, Ethisch en integer handelen, Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten